

Beata Łapa

„Piosenka jest dobra na wszystko”

LECZNICZE DZIAŁANIE DŹWIĘKU I MELODII W PRACY Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ I RUCHOWĄ

Muzykoterapia to złożony proces terapeutyczny, stosowany bardzo często w pracy z dziećmi, w celu zredukowania zaburzeń psychosomatycznych. Ta jakże wymowna forma muzyki staje się ważnym elementem każdego dnia mojej pracy z dzieckiem niepełnosprawnym. Czy istnieje lepsza metoda od tej, która poprzez dźwięk leczy zaburzone struktury ludzkiego mózgu?

Wszystko dzieje się za sprawą niezliczonych dźwięków i melodii, szeregu tonacji i zróżnicowanych instrumentów, które – jak znakomity lek – działają na chore miejsca naszego organizmu. Dzieci niepełnosprawne uwielbiają muzykę pod każdą postacią – wyrażają się w tańcu, śpiewie i dobrze czują się z instrumentem w dłoni. Wychowanie muzyczne to integralna część edukacji, która pozwala uczniom w niebywały sposób zaprezentować siebie, swoje emocje, ale również ujawnić ukryte talenty, dodać odwagi w drodze do osiągnięcia wymarzonego celu.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Biskupa z Miry św. Mikołaja w Żukowie to miejsce, w którym uczniowie poprzez śpiew, taniec oraz grę na instrumentach chętnie realizują swe zainteresowania muzyczne. I jak się okazuje, aby rozwijać zamiłowanie do muzyki, niepotrzebna im jest znajomość nut czy porządek harmoniczny. Moi wychowankowie muzykę potrafią wyczarować i prezentować w szczególny sposób, a dzieje się to za sprawą odpowiednio dobranych metod i form aktywności muzycznej.

Prekursorami w wychowaniu poprzez muzykę byli: C. Orff, E. Dalcroze i Z. Kodaly, jednak dla mnie największą inspiracją były niezwykle sposoby na aktywne słuchanie muzyki Batii Strauss, polegające na łączeniu słuchania muzyki z różnymi formami aktywności podejmowanymi przez dziecko. Te formy to przede wszystkim: proste zabawy rytmiczne połączone z melorecytacją lub śpiewem, zabawy rytmiczno-ruchowe, gra na instrumentach, opowieści ruchowe z elementami dramy lub pantomimy.

Korzystając z wiedzy i doświadczenia znawców tej dziedziny, prowadzę w szkole zespół wokально-instrumentalny „Pozytywka”, z którym od początku roku szkolnego 2021/2022 realizuję innowację pedagogiczną „Piosenka jest dobra na wszystko”. To właśnie dzięki piosence docieram do dzieci, które przez swą niepełnosprawność nie zawsze mogą się w pełni realizować muzycznie. Odpowiedni tekst i ciekawa melodia gwarantują pozytywne emocje. Uczniowie już po tych kilku miesiącach wspólnych zajęć tworzą zgrany i bardzo zaangażowany zespół.

Codziennie, podczas porannych spotkań w świetlicy, witam moich podopiecznych muzyką. Wykorzystuję własny program zajęć „Dzień dobry, Muzyko!”. Każdego dnia pomaga mi on budować lepsze relacje w grupie, ale przede wszystkim jest dostosowany do możliwości i potrzeb dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z autyzmem oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi (np. z niepełnosprawnością ruchową, z afazją, niesłyszących, słabosłyszących i słabowidzących).

Wychowankowie naszego Ośrodka co roku angażują się w działania realizowane w ramach kulturalnych projektów edukacyjnych. Jednym z nich był projekt „Aktywne słuchanie muzyki”, dzięki któremu pozyskaliśmy fundusze na zakup instrumentów perkusyjnych djembe. Zdają świetnie egzamin w piosenkach wykonywanych przez zespół wokально-instrumentalny. Ponadto, już po raz drugi, nauczyciele wspólnie z uczniami realizują działania międzynarodowego projektu edukacyjnego: „Z kulturą mi do twarzy”.

Cała społeczność szkolna jest zaangażowana w działania na rzecz promowania i rozwijania muzycznych uzdolnień naszych wychowanków. Przy współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu oraz Centrum Kultury Spichlerz w Żukowie mogliśmy zorganizować 28 kwietnia br. I Przegląd Piosenki Pozytywnej pt. „Co nam w duszy gra?”. Z uwagi na tragiczną sytuację w Ukrainie, postanowiliśmy zmienić pierwotną koncepcję tej imprezy. Do udziału w przeglądzie zaprosiliśmy dzieci z Domów Dziecka z Ukrainy, aktualnie przebywające w Powiatowym Centrum Młodzieży w Garczynie. Ten trudny dla nich czas chcieliśmy umilić pozytywnym brzmieniem muzyki, piosenki i tańca.

Nasze spotkanie miało charakter imprezy edukacyjno-kulturalnej oraz integracyjnej. Najpierw zaprezentowali się wychowankowie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Biskupa z Miry św. Mikołaja w Żukowie, angażując do wspólnej zabawy pięćdziesięcioro przybyłych gości z Ukrainy. Atmosfera spotkania sprzyjała integracji dzieci. Na koniec przeglądu młodzi Ukraińcy wraz z opiekunami wykonali hymn swojego kraju. Całe wydarzenie było współfinansowane ze środków Powiatu Kartuskiego, dzięki czemu mogliśmy nie tylko zorganizować przegląd, ale również przekazać dzieciom przebywającym w Powiatowym Centrum Młodzieży w Garczynie sprzęt sportowy. Ponadto znaleźliśmy sponsorów, którzy podarowali artykuły papirnicze, przybory szkolne, plecaki oraz gry, zaś nasi wychowankowie przekazali sadzonki kwiatów, samodzielnie wyhodowane specjalnie na tę okazję.

Zgodnie z koncepcją muzykoterapii, pragnęliśmy zastosować lecznicze działania dźwięków i przekazać je tym, którzy najbardziej potrzebują wsparcia, bo muzyka nie tylko „łagodzi obyczaje”, ale też „jest lekiem na całe zło”.

Beata Łapa

Absolwentka studiów na kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej na wydziale Edukacji artystycznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Nauczycielka z 14-letnim stażem pracy w gimnazjum i szkole podstawowej. Aktualnie pracuje z dziećmi niepełnosprawnymi intelektualnie w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Biskupa z Miry św. Mikołaja w Żukowie, prowadząc zajęcia z kreatywności muzycznej.